

Jätelautakunnan vuoden 2020 toiminta

Jätelautakunnan toiminta-ajatus

Savo-Pielisen jätelautakunnassa ja sen alaisuudessa toimivassa yksikössä, alueellisissa jätehuollon viranomaispalveluissa, hoidetaan lakisääteiset jätehuollon järjestämisen viranomais-tehtävät. Lisäksi huolehditaan kuntien yhteisesti sopimista jätehuoltoon liittyvistä seuranta- ja kehittämistehtävistä.

Jätelautakunnan päätöksenteolla asetetaan raamit toimivalle ja ympäristöä mahdollisimman vähän kuormittavalle jätehuollolle ja edistetään jätelain mukaisen etusijajärjestyksen toteutumista. Jätehuollon seurannalla varmistetaan, että kunnan jätehuollon järjestämisvastuulle kuuluvat kiinteistöt eli asuin- ja vapaa-ajan kiinteistöt sekä kuntien hallinto- ja palvelutoiminnan kiinteistöt ovat kattavasti ja asianmukaisesti järjestetyn jätehuollon piirissä.

Tavoitteena on, että jätehuollon viranomaispalveluissa tehdään päätökset tehokkaasti ja yhdenmukaisesti koko toimialuetta koskien. Toiminnassa varmistetaan asioiden käsittelyn asi-
antuntijuus ja huomioidaan asiakkaiden erilaiset tarpeet jätehuoltojärjestelyissä. Alueen kuntien, ympäristönsuojeluviranomaisten ja kunnallisen jäteyhtiön sekä muiden sidosryhmien kanssa tehdään yhteistyötä, kun jätehuollon viranomaistehtäviä hoidetaan.

Toimintaympäristö ja sen muutokset vuonna 2020

Jätehuollon viranomaispalveluissa toimintaympäristömuutoksia tulee aiheuttamaan jätelakiin hyväksytyt ja siihen edelleen valmisteltavat muutokset. Jätelakiin on hyväksytty muutokset liittyen kunnan toissijaiseen jätehuollon järjestämisvastuuseen. Tämä voi osaltaan vaikuttaa jätelautakunnan toimintaan, koska on katsottu, että jätelautakunta seuraa kunnan toissijaiselle vastuulle kuuluvien jätehuoltopalvelujen tarjoamista. Asiassa odotetaan valtakunnallista ohjeistusta.

EU:n jätedirektiivit ovat uudistuneet vuonna 2018, ja jätelakia ollaan jälleen uudistamassa näiden muutosten johdosta. Tällä hetkellä muutosten lopullisesta sisällöstä ei ole vielä tietoa, mutta laissa tullaan ainakin tiukentamaan jätteen erilliskeräystä ja kierrättämisestä koskevaa sääntelyä. Näillä muutoksilla tulee olemaan vaikutusta jätelautakunnan alueen jätehuoltomääräyksiin, taksaan ja käytännön jätehuoltopalveluihin.

Jätelainsäädännön lisäksi kuntien vuonna 2017 hyväksymä jätepoliittinen ohjelma sekä jätelautakunnan vuonna 2018 hyväksymä jätehuollon palvelutaso ohjaa jätehuollon viranomaispalvelujen toimintaa. Jätepoliittisen ohjelman mukaisia toimenpiteitä toteutetaan ja edistetään yhteistyössä Jätekuon, kuntien ja kuntien ympäristönsuojeluviranomaisten kanssa.

Seuraavina vuosina jätehuollon viranomaispalvelujen toimintaan vaikuttaa vuonna 2019 aloitettu, Jäteukon kanssa yhteistyössä tehtävä, jätehuollon asiakasrekisterin perustietojen päivittämistyö. Jätehuollon seurannassa on erityisen tärkeää, että rekisterin tiedot ovat oikeelliset ja ajantasaiset. Samoin EU:n tietosuoja-asetus edellyttää, että rekisterin henkilötiedot ovat oikein ja niitä päivitetään. Rekisteriin ei ole kuitenkaan alun perin kirjattu kattavasti mm. jätehuollon seurannan kannalta tärkeitä kiinteistö- ja rakennustunnuksia. Lisäksi asiakkaiden osoitetiedoissa on runsaasti korjattavaa, sillä tähän saakka henkilötietojen päivittäminen on perustunut lähinnä asiakkaiden itse ilmoittamiin tietoihin. Nyt pohjatietoja ja tietojen päivittämistä kehitetään.

Jätehuollon asiakasrekisterin tiedot ovat pohjana jätemaksujen määrittämisessä, laskutuksessa ja perinnässä. Laskutuksen, perinnän ja ulosoton käytännöt on uudistettu ja maksuja haetaan nykyään ulosottoon sähköisesti. Uudet käytännöt ovat laskeneet laskutuksen ja perinnän kuluja kunnallisessa jäteyhtiössä, ja ulosoton kautta saadut tulot ovat kasvaneet, mutta samalla tehtäviä on siirtynyt jätehuoltoviranomaiselle. Tämän vuoksi jätehuoltoviranomaisen työtaakka ulosottoon siirtyvien saatavien hakemisessa on huomattavasti kasvanut. Erityisesti tässä vaiheessa, kun rekisterin perustiedoissa on puutteita, vaatii ulosottoon siirtyvien saatavien perusteiden ja velallisen tietojen oikeellisuuden tarkistaminen jätehuoltoviranomaisessa aiempaa enemmän työaikaa.

Toiminnan tavoitteet ja painopisteet vuonna 2020

1. Asiakaspalvelun, sidosryhmäyhteistyön ja viestinnän kehittäminen

Jätehuollon sidosryhmäyhteistyön ja asiakaspalvelun toimivuutta selvitetään kyselyin. Aiemmin laadittu yhteistyöstrategia päivitetään uudeksi yhteistyösuunnitelmaksi. Asiakkaiden asiointikanavia, sidosryhmäyhteistyön käytäntöjä ja viestintää kehitetään kyselytulosten pohjalta. Jätelautakunnan verkkosivut uudistetaan saavutettavuusvaatimukset huomioon ottaen. Lisäksi sähköisen asiointin mahdollisuuksia laajennetaan ja sen käyttöä edistetään.

2. Jätehuollon järjestämisen seuranta: mökki-kotikimppojen ja kimppojen asianmukaisuuden tarkastelu

Jätehuollon seurannassa työn alle otetaan jätehuollon asiakasrekisterissä olevien vapaa-ajan asuntojen jätehuollon säännösten mukaisuuden tarkastelu tapauksissa, joissa jätehuolto on ilmoitettu hoidettavan kiinteistön haltijan vakituisen asunnon kautta (ns. mökki-kotikimppat). Kyseinen jätehuollon järjestämistapa on mahdollinen jätelain ja jätehuoltomääräysten mukaan vain hyvin rajoitetusti tapauksissa, joissa vapaa-ajan kiinteistö sijaitsee lähellä vakituista asuinkiinteistöä tai vapaa-ajan asunnon sijaintialueella ei ole kohtuullisesti saavutettavia jätehuoltopalveluja. Asiakasrekisteriin mökki-kotikimppoja on merkitty runsaasti erityisesti ennen jätelautakunnan perustamista. Jotta asiakkaat ovat koko alueella yhdenvertaisessa asemassa ja jätteet toimitetaan aina asianmukaiseen vastaanottoon kiinteistön sijaintialueella, on tärkeää tarkastella, missä tapauksissa järjestely on säännösten mukainen.

Mökki-kotikimppojen lisäksi tarkastellaan yhteistyössä Jätekukon kanssa kimppojen asianmukaisuutta. Jätelain mukaisesti lähtökohtana on, että kaikille kiinteistöille järjestetään jätehuolto niiden sijaintialueella. Jätehuoltomääräyksissä on tämän vuoksi säädetty, että vain lähikiinteistöt voivat muodostaa kimpan. Jos kimppaan kuuluvien kiinteistöjen välimatka on pitkä, ei jätteitä välttämättä kuljeteta asianmukaisesti jäteastiaan. Tämän vuoksi on tärkeää, että myös vakituisten asuntojen kimppojen oikeellisuutta tarkastellaan samalla, kun mökki-kotikimppat käydään läpi. Samalla päivitetään kokonaisuudessaan näiden asiakkaiden ja kiinteistöjen perustiedot rekisteriin.

3. Saostus- ja umpisäiliölietteiden jätehuollon seuranta: tarkastelu Koillis-Savon, Outokummun ja Siilinjärven alueella

Saostus ja umpisäiliölietteiden jätehuollon seurannassa jätehuollon asiakasrekisteriin vietään päivitettyä tietoa siitä, millä kiinteistöillä lietteitä syntyy ja selvitetään, onko kiinteistöillä riittävät säiliöiden tyhjennykset. Samalla tiedotetaan omatoimisen käsittelyn mahdollisuudesta ja sitä koskevasta ilmoitusvelvollisuudesta sekä käsitellään saapuvat ilmoitukset yhteistyössä kuntien ympäristönsuojeluviranomaisten kanssa. Tiedotuksen ja seurannan avulla pyritään varmistamaan, että saostus- ja umpisäiliölietteet tyhjenetään ja käsitellään asianmukaisesti niin, ettei niitä päädy käsittelemättömänä ympäristöön. Seuranta ja säännöksistä tiedottamista on tehty Pielisen Karjalan kunnissa, ja nyt kohdealueeksi otetaan Koillis-Savon kunnat, Outokumpu ja Siilinjärvi.

Toiminnan mittarit

Mittari	TOT 2016	TOT 2017	TOT 2018	TA 2019	TA 2020
Asuin- ja vapaa-ajan kiinteistöjen liittymisaste järjestettyyn jätehuoltoon (% , kaikki huoneistot)	97,7	98,7	98,4	98,8	98,8
Asuin- ja vapaa-ajan kiinteistöjen liittymisaste järjestettyyn jätehuoltoon (% , omakotitalot ja mökit)	94,0	94,8	96,1	-	96,5
Jätehuoltoa koskevien hakemusten käsittelyaika (vkoa)	4,5	4	4	4	4